

GUILLAUME ÉVIN

Elas kord

**JAMES
BOND**

Prantsuse keelest tõlkinud Madis Jürviste

PEGASUS

Fannyle, parimale Bondi-tüdrukule

Sissejuhatuseks

Kuidas koostada biograafiat fiktiivsest tegelasest, kes on sündinud möödunud sajandi protestimeelse inglise romaania kirjaniku kujutlusvõimest, kusjuures nüüdisajal tehtaks see autor pihuks ja põrmuks sügava misogüünia, sadistlike kalduvuste ja ilmselge rassismi pärast?

Mission impossible? Vististi küll. Oma siinses seitsmendas 007-le pühendatud teoses pidin ma sellega siiski riskima otsekui ajakirjanik-elulookirjutaja, kes püüab uurimisobjekti kohta tõde kirjutada. Üritan visandada portree kõigi aegade kuulsaimast spioonist, kellest on aastakümnete jooksul saanud müütiline kuju, kes kehas tab ühtaegu tänapäevast rüütlit ja samas ka püha Jüri, kes seljatab draakoni.

1950ndate alguses andis Ian Fleming nurjunud abielu jooksul igavust peletades oma kirjatöodes elu salaagentidele, kelleks ta ise oli mõni aasta varem lootnud saada, kui oli töötanud Naval Intelligence Divisionis* kommodoor John Godfrey alluvuses. Fleming lõi küünilise

* Mereväe luureteenistus. (*Siin ja edaspidi on joonealused märkused autorilt, kui ei ole märgitud teisiti.*)

ja külmaverelise tegudemehe, innuka patrioodi, kes on valmis Tema Majesteedi nimel oma elu ohverdama, kes on äraostmatu ja vastupandamatu, kes armastab lihalikke naudinguid ja hästi süüa, kes januneb luksuse ja reise järel, kes näeb ohtlikes olukordades eneseteostust ja kõnnib alailma noateral.

Nõnda kirjutas Fleming Jamaical oma Goldeneye residentsis igal aastal uue Bondi-loo. Seda tegi ta kolmeist aastat järjest. Romaanikangelase edu tõi autorile rikkuse ja kuulsuse, ent 007 seiklused – kokku kaheksateist missiooni – rikkusid Flemingi tervise ja abieluõnne. „Ühe käega James Bond andis, teisega võttis,“ tunnistas kord autori naine Ann Fleming kibedal toonil.

James Bondi ei ole mõistagi olemas. Romaanides on aga Bondi tegelaskuju märksa sisukam kui ekraanil. Ometi tunneb ülekaalukas enamik teda ainuüksi filmide, mitte raamatute kaudu. Mida siis teha? Kuidas saada üle vastuoludest, mis paratamatult kaasnevad lugude kinolinale toomisega? Milline on „tõelise“ James Bondi loomus, kui üldse saabki iseloomustada meest, kes on otsast lõpuni välja mõeldud?

Võtsin asja algusest peale käsile ning keskendusin kõige kindlamatele allikatele, milleks on Ian Flemingi enda kaksteist romaani koos kahe novellikogumikuga ning kirjutised, mille Charlie Higson ja Steve Cole pühendasid pool sajandit hiljem kangelase noorusaastatele ja mille avaldas Ian Fleming Publications, kellele kuuluvad James Bondi kirjastamisõigused.*

* Jutumärkides toodud laused on tsitaadid Ian Flemingi romaanidest. Osa dialooge on võetud filmidest ja romaanidest.

007 peegeldas oma ajastut, ta oli 1930.–1960. aastate eelarvamuste ja mõtteviisi vangis. Ta oli mitmetahuline mees, haavatav ja ligitõmbav, võimas ja väsimatu, selline, kelle moodi olemisest unistavad paljud mehed. Ja selline, keda paljud naised on aastakümneid unistanud endale saada.

1.

MÄNGUÕNN?

„Töötajatele!“

James Bond lausus seda sõna lugematuid kordi, mis ütleb kõik ta elegantsi ja vedamise kohta. Paar žetooni lipsavad roheline mängulaua pilusse krupjeele tänutäheks.

Bond ei ole mängusõltlane, aga käib kasiinos väga innukalt. See on väga oluline nüanss. Kleepjas õhustik, kus konide lehaga segunevad higilõhn ja alkoholihaig, iganenud uhke dekoor, särav luksus ... Talle meeldivad need ajatud paigad, mis on meelega tehtud dekadentseks. Seal kaob igasugune reaalsustaju. Seal ei ole kunagi seinakelli, et oleks lihtsam liiga ratsionaalseid mängureid eksitada. Kasiino on tema jaoks alati olnud naudivat allakäiguurgas. Sealses vatjas õhustikus, kus õnn näitab end kapriissena, saab juhusest eksitav, kuid samas kõitev armuke, keda ei saa iialgi taltsutada.

Juhus on nagu „naine, keda tuleb osata provotseerida“, ütles talle kord üks ameeriklane, kui James läks viieteistaastasena esimest korda elus mängima. Talle

meeldib tihti öelda, et juhus peab „teid teenima, mitte juhtima“. Kasiinos tõuseb pinge alati iga tunniga. Kella üheteistkümnest õhtul muutub kõik selgemaks, kui suured kiskjad asuvad mängulaua taha jooma. Tavaliselt kõrgub suursugune bakaraalaud eraldi saalis vaskpiirde taga. Ligipääsu tõkestab sametmuhviga kett. Just seal tuksub reaktori süda.

Bondile meeldivad rituaalid: osav krupjee toimetab puitlabidaga, pankuri käsi surub ühe sõrmega õrnalt kaardikingast jagatavatele kaartidele, pärast mitut mängutundi haarab mängijaid väsimus. Bond hingab nautides sisse parfüümi, mida kannab sealne valitud seltskond, kes on riietatud smokingutesse ja kikilipsudesse või pikkadesse kleitidesse. Talle meeldib alati jälgida püsikundesid: rikkaid suurtööstureid, uhketes ülikondades belglasi, ehitud slaavlasti, pisut vintis ameeriklasti, liiga meigitud omapäraseid inglannasid ja loomulikult suurt hulka uudishimutsejaid, hulkujaid, kes käivad lauast lauda, peatuvad siin ja seal, et saada osa mängupalavikust, olgu see siis kaotaja meeleheide või võitja põgus joovastus. Kord jättis Bond pärast bakaraapartiid lauale 1500-eurose žetooni ja lausus otsekui möödaminnes: „Töötajatele.“ Kõik laua taga olnud naeratasid ja tundsid heameelt, et ta näitas sellist klassi. Bond märkas mõnegi pealtvaatajast kauni naise rasket ihalevat pilku, kui ta värvilised žetoonid nagu muuseas oma pintsakutaskutesse pistis.

Ruletti ja privaatsaale armastav Bond ei ole iialgi ihne teenindava personali vastu. Garderoobis jätab ta sageli jootraha ligi kolmkümmend eurot, naeratab uksehoidjale, keda ta peab auasjaks kutsuda nimepidi, oskab

olla helde administraatori ja baari sommeljee vastu ega unusta kunagi, isegi kaotades, heita žetoone ka krupjeele. Kasiinos tunneb Bond end koduselt, iseäranis Royale-les-Eaux' Splendide'is. Mitte mingi hinna eest ei jäta ta veetmata selles Côte d'Opale'i väikeses kuuortlinnas hooaja viimast nädalalõppu septembri lõpus, kui mängitakse alati suurtele panustele ning kui turismiinfokeskus ja Société des bains de mer kõiki lahkelt kostitavad, nagu tavaks, igasugu suupistete, kanapeede ja rohke šampanjaga. See meeletult võluv paik asub Picardie liivarandade ja Caux' kaljude vahel. Maksale kasuliku väävlisaldusega vee poolest kuulus Royale-les-Eaux vaevleb konkurentsi tõttu, mida suruvad peale elegantsed ja snooblikud Deauville ja Le Touquet, kuid alguses lihtsast kaluriküläst välja kasvanud linn on osanud aja jooksul väga edukalt hakkama saada.

Ühel aastal – mängude mälestused kipuvad Bondil vahel segi minema, aga seda korda mäletab ta viimse üksikasjani – torkas ta Splendide'is teiste seas kõigile silma. Bond tunneb suurt kiindumust Teise keisririigi stiilis kasiinode vastu, mis on ühtaegu baroksed ja iganenud, nende hiilgava elegantsi vastu, mis ei ole võrreldav ühegi teise kohaga. Sama käib ka läheduses asuvate hotellide kohta. Royale-les-Eaux' hotell meenutab talle Nice'i Negrescot. Läbinud värskenduskuuri, on Royale-les-Eaux' läikima löödud hotell tagasi saanud oma endis-aegse hiilguse. Tõsi, sisekujundus on petlik, aga ometi see särab ja seda on nauditav vaadata.

„*Monsieur* Maurice“, kasiino kõrval seisva luksus-hotelli juhataja, võttis Bondi saabumisel väga südamilikult vastu. Juhataja ütles talle hotelli fuajees kõigi

nähes ja kuuldes valjult „Õnn kaasa!“, mida Bond võttis tugeva toetusena, mitte lihtsalt viisakusavaldusena. Kasas vahetas ta kohe 1500 eurot sularaha kümne žetooni vastu ning suundus bakaraalauda. Tol õhtul mängis ta iseenda jaoks ja ainult oma raha eest. Ei tule kõne allagi, et ta kulutaks salateenistuse raha, et rahuldada oma dekadentseid vajadusi. Londonis sellist nalja ei mõisteta. Tänu heale mainele saab ta missioonideks küll väga kergesti raha küsida. Kui tal on vaja lisa, võtab ta peakorteri ühendust ning MI6 pealik M täidab ta palve silmagi pilgutamata.

Mängujuht andis talle kaardi: seitsme. Oli see enne? Elame, näeme. Pakkumised algasid 750 eurost, mis on esimeseks panuseks tohutu palju. Alguses oli Bond ettevaatlik, peaaegu kartlik. Igal kolmandal korral kõhkles ta, kas jätkata. Sisimas tulid talle enda õigustamiseks pähe tavapärased klišeed: kaartidel ei ole mälu, õnn on muutlik jne. Järjest vaeva nägemine oli talle vastik. Tal hakkas igav. Ta lahkus lauast ning läks vaatama teiste mängu. Kuid nagu kurjategija, kes naaseb kuriteopaika, tuli temagi viimaks tagasi kohta, kus oli alustanud. Ta pidi midagi proovima. Oma hulljulgusest üllatunud, võitis ta kolm korda järjest. Korraga pidi ta otsustama 12 000 euro üle. Mida teha? Teda saatis viimasel hetkel edu. Nüüd oli ta teeninud 24 000 eurot. Sellest jätkuks mõneks ajaks, kui õnn peaks pöörduma. Ta tundis, et teda jälgitakse: kes on see flegmaatiline inglane, kes näib mängivat, „justnagu jooks ta teed“ mõnes Londoni klubis? Bond kõhkles, mida edasi teha. Kas panna õnn veel kord proovile? Või oleks õige taanduda ja võit välja võtta? Ta jätkas, võitis pisut, aga kaotas lõpuks ühele pikale ja

lamedate rindadega naisele, kes oli pealegi inglanna. Milline häbi kaotada Prantsusmaal oma kaasmaalasele! Naine oli käinud välja ässa, tema aga kaks kuningat. Önn oli pöördunud. Bond lahkus, taskus siiski 8700 eurot kasumit.

Viimasest hoobist hoolimata tundis Bond, et õhtu võib kujuneda unustamatuks. Ta tundis, et tal veab, kujutles, et tuleb vähemalt sel õhtul juhuse keerdkäikudest välja võitjana, et ei pea äsja võidetud raha lihtsalt ära raiskama. Nii ta mängiski veel ja võitis natuke. Just siis kohtas Bond *teda*. Öieti küll nägi uuesti kaunist naist, kes oli mõni tund varem oma valge Lancia Flaminia Zagato Spyderiga tema Bentleyst maanteel mööda kihutanud. See hetk pidi Bondile kindlasti kogu eluks meelde jääma. Naine seisis laua ääres. Teatas, et panustab kogu pangale 30 000 eurot. Pank, mida pidas suure sigariga tüse mees, keeras panga kaardiks seitsme. Aga naine? Parimal juhul on tal viis, mõtles Bond. Krupjee ulatas naisele nelja. Kaotus! Mida ta peale hakkab? Naine sosistas midagi lauaülemale kõrva. Bond kuulis toda vastamas: „Mul on väga kahju, proua, aga nii ei saa. Ajage see asi kassas joonde.“

Kas võis olla, et naisel ei olnud piisavalt raha? Et ta ei saanud võlga ära maksta? Sel juhul keelataks tal mängimine kogu Euroopas. Ta saaks mängukeelu! Täielik häbi.

Bond segas vahele. Ta heitis otsekui muuseas lauale kaks žetooni, mis olid kumbki väärt 15 000 eurot. „Proua unustas, et täna õhtul mängime me koos.“

Kes viskaks lauale 30 000 eurot ühe tüdruku kauni pilgu eest? Laua ümber ei kahelnud keegi selle pisut

ekstsentrilise inglase jutus. Mäng jätkus. Nüüd oli pank juba 60 000 eurot. Bond jätkas, kuigi mängiti tema jaoks pisut liiga suurtele panustele. Ta hüüdis: „*La table marche!*“ ja ennetas sellega teisi mängijaid, kes temaga õnneks nõustusid. Inglanna, kes oli teda mõne aja eest võitnud, osales samuti. Bond tõmbas viie. Võrdsed šansid. Mida teha? Bond piirdus selle kaardiga. Ei võtnud uut. See oli eksimus. Temast oli tugevam sigariga pankuri üheksa. Julm iroonia: Bond oli alguses tagasi. Mõni minut varem oli ta olnud kõigist üle, nüüd aga kaotanud peaaegu kõik oma võidud. Vastutasuks oli juhuse andnud talle võimaluse alustada vestlust naisega, kes äratas temas üha suuremat huvi. Õnn võttis lihtsalt teise kuju.

Saladuslik Lancia juht oli krahvinna Teresa di Vincenzo. Esiotsa tundis Bond tahes-tahtmata pettumust. Krahvinna? Ta oli Bondi jaoks ehk liiga kõrgest klassist. Tavaliselt väldib Bond kõrgilmadaame ja neid, kelle nime leiab kõmulehtede artiklitest. Võib-olla tuleb see sellest, et neid on raskem võrgutada ... Igatahes oli Bond teda autoroolis kõigest vilksamisi näinud ja nüüd lausa põles soovist uuesti kohtuda. Ta oli kasiinos kōndinud ühe laua juurest teise juurde, lootes krahvinna peale sattuda. Bond teadis, et tunneb igal juhul ära ta pikad sädelevad juuksed ja „laitmatu profiili“. Hiljem ta mõistagi märkab ka naise säravsiniseid silmi päevitunud näos.

Vestlust alustades tegi Bond talle komplimendi sportliku autojuhtimise eest: „Te juhite autot lausa ingellikult.“

Ometi ei jätnud ta teravmeelselt märkimata, et krahvinna ei oleks sugugi saanud temast mööda sõita, kui

tema, Bond, oleks seda tõeliselt takistada soovinud. Tal oli lihtsalt silmapilguks tähelepanu mujale läinud, tänu millele sai krahvinna pöörata väiksemale teele ja kurvis Bondist ette jõuda. Ta ei tunnistanud mõistagi, et mööda tuisanud naise kollasele kabrioletile järele jõudmiseks pidi ta vajutama oma Bentley armatuurlaual punasele nupule, mis tõstis kiiruse 190 ja siis 200 kilomeetrini tunnis. Võlur ei hakka kõiki oma trikke esimesele ettejuhtuvale inimesele paljastama, olgu too kui tahes kaunis. Kummalisel kombel aga avas elegantne naine Bondile oma hinge: krahvinna tunnistas, et tal polnudki tahtmist ellu jääda, ja just sellepärast olevat ta, maksku mis maksab, tahtnud maanteel Bondist ette jõuda. Sest tema oli oma kiire autoga valmis kõigega riskima erinevalt Bondist, kes on kiindunud siinse maailma varasse. M. o. t. t.! Bond naeratas. Ta teab omast käest, et kihutavad naised on alati kaunid ja erutavad. See on peaaegu looduseadus.

Võtnud baaris mõne klaasi, järgnes Bond hiljem mõistagi krahvinnale tema tupp. Too ootas 45. sviidi laia voodi linade vahel lebades. Ta uhked juuksed otsekui veiklesid kuldselt ning voogasid lainetena. Kaugel sellest, et talle peale viskuda, istus Bond voodi servale. Ta soovis aru saada, miks see kaunis tüdruk suhtub ellu niimoodi (nagu ta tegi seda maanteel, kasiinos ja ilmselt üldse igas olukorras). Miks on ta nii ükskõikne, nii küüniline? Krahvinna aga käskis tal vaikida ning temaga armatseda: „Te olete ilus ja tugev. Olge minuga jõhker. Kohelge mind nagu viimast libu. Võtke mind!“

Bond tegi, nagu kästud. Tund aega pärast hullamist lipsas Bond hääletult krahvinna toast välja ja läks tagasi

enda omasse. Ta ei suutnud unustada, mida krahvinna oli talle sosistanud: „See oli taevalik, James. Tule tagasi, kui sa ärrganud oled. Ma tahan seda veel üks kord tunda.“

Iha oli ta oma võimusse haaranud. Bond aga tunnistas endale, et oli naist ka nutmas kuulnud. Bond tuligi umbes kell kaheksa hommikul tagasi ning nüüd andus naine talle õrnemalt ja kirglikumalt kui esimesel korral. Siis aga saatis ta mehe pikema jututa ära nagu lakei. Bond oli häiritud. Ta tundis, et krahvinna on kadunud, kurnatud, eksiteel. Bond tundis siirast soovi teda aidata. „Lubage, ma aitan teid,“ ütles ta krahvinnale. Asjatult. Too ajas ta jälle minema. Bond oligi löödult taandunud. „Ärtu, paaritu ja *passe*,“ mõtles ta.

*

007 ei ole professionaal, kuid ta võidab sageli. Kui suurelt? Bakaraas kahe päevaga kuni 66 000 eurot. See on meeletult palju, mis tõestab, kui hästi ta tunneb selle pisut vanamoodsa hasartmängu põhimõtteid. Võidutaktikad? Keerukad, põhinevad võrdsetel võimalustel. Üle kõige armastab James pankuri vastu panustada. Ka Inglise ruletis on tal oma maaniad: ta ei jäta kunagi tähele panemata varasemaid võidunumbreid, kui ta astub mõne laua juurde, kuigi ta teab, et iga kord on igal numbril võrdne esinemistõenäosus. Ometi otsib ta võimalikke eripärasid, märkab matemaatilisi kurioosumeid. Keegi ei pane kordusi nii hästi tähele kui tema. Üks number võidab ühe õhtu jooksul rohkem kui kaks korda järjest? See ei jää tal kunagi kahe silma vahele. Ta eelistab 12-kordseid, mille võidusuhe on 2 : 1.

Tema saladus, kui tal üldse saladusi ongi, seisneb õnnele väljakutse esitamises. Ta ju võitis ühel õhtul seitsme käiguga kuus korda! See tähendas ligi 9000-eurost teenistust mõne minutiga. Bond mõistagi teab nagu kõik teisedki, et pikas perspektiivis jääb võitjaks alati kasiino ja et need auahned inimesed, kes püüavad statistikat ümber lükata, peavad pärast liiga pikalt jätkamist kibedalt kahetsema. Bondi CIA-s töötanud sõber Felix Leiter rääkis talle hasartmängude võiduprotsentidest. Lootusetu! Blackjackis 5%, Inglise ruletis 5,5%, bingos 17%, mänguautomaatides 15–20%. Olgu kuidas on, Bondile see harrastus meeldib. Ta teab enamikku mängudest peensusteni, isegi vana *trente et quarante*'i.

Kas pole Bond mitte MI6 parim bakaraamängija? Just selle pärast saatiski M ta Royale-les-Eaux'sse tegelema Le Chiffre'iga, venelaste mõju all oleva kuritegeliku pankuriga, kuigi objektiivselt võttes oli Bondil ilmselgelt liiga vähe luuretöö kogemusi. Loomulikult langes valik Bondi kasuks kaardimänguvilumuse tõttu, aga ta teab hästi, et asjale aitasid kaasa veel tema vaist ja närvid, mis peavad vastu igas olukorras. Oma otsustava partii puhul kaalus ta kõiki võimalusi. Ta teadis, et pankuril ja mängijal on enam-vähem võrdsed võimalused. Seda seaduspära võib murda vaid ühel moel: laostada pank või murda mängija! Tol õhtul aga pidi pankuriks olema Le Chiffre. Alganus oli 500 000 toonast franki ehk umbes 5000 naela.

Alguses Le Chiffre võitis. Suurelt. Siis aga muutis Bond mängu suunda. Ta sai *bakaraa* ehk kahe kaardiga kokku üheksa. See oli võitmatu kombinatsioon. Siis muutus kõik uuesti, Bond kaotas kahe ringiga 12

miljonit ning panustas kõik viimasele käigule. Asjatult. Pankur sai kolme kaardiga kokku üheksa, tema aga kuus. 007 oli läbi. Laostunud. Ta juba nägi vaimusilmas, et naaseb Londonisse, suus lüüasaamise mõru maik. Tema päästis aga sõber Leiter, kes poetas talle diskreetselt lisaks 32 miljonit, et ta saaks välja kuulutada järgmise panuse kogu pangale. Pillav ameeriklane oli paberilehele kritsel-danud paar sõna: „Marshalli plaan. 32 miljonit franki. Õnnitlustega USA-lt.“

Nii sai 007 veel viimase võimaluse. Seda ei tohtinud mitte mingil juhul ära rikkuda. 32 miljoni frangine pank oli aegade suurim pärast 1950. aasta Deauville'i mängu. Royale-les-Eaux's ei olnud midagi sellist kunagi nähtud! Laual oli tõeline varandus. Kolmandaks kaardiks sai Bond ärtu üheksa. Võlukaardi. „Armusosin, vihasosin,“ ütlevad selle kohta kaardimoorid. Bondile jäi vastase hoiak kauaks meelde. Ta otsaesisel pärlendasid suured higipiisad. Le Chiffre tõmbas viie. See andis pangale tulemuseks ainult kaheksa. Bond võidutses. Ta oli mängurina tehtud mees.

Omal ajal oli ta enne sõda kaheks kuuks infiltreerunud Monte Carlo kasiinosse ja jälginud rumeenlasi, kes on eksperdid nähtamatu tindi ja toonitud klaasidega prillide alal. Bondi saatis sellel missioonil hiilgav edu ja ta oli pistnud tasku miljon toonast franki*, mille ta oli mängides võitnud. Kõige naljakam on, et pärast toda seiklust otsustas salateenistus tema mänguoskusi veelgi kasvatada, kuigi M laitis selle mõtte täiesti maha, pidades seda eetilises plaanis kahtlaseks. Bondi petmistundidele

* Praegu 22 000 eurot.

kulutati terve varandus: nädal aega kümme tundi päevas meistertrikitaja Steffi Espositoga! Kuidas vahatada ässasid, et kaardipaki tõstmisel just nendeni jõuda, kuidas märgistada tugevaid kaarte žiletiteraga, kuidas eristada lõigatud kaarte teistest, mis olid jäetud lõikamata, kuidas kasutada „särajaid“ ehk sõrmuse külge või piibu põhja pandud minipeegleid. Tänu põhjalikule väljaõppele õppis Bond ülidiskreetselt kaarte ära kaotama ja kaardipakki ühe käega tõstma nagu lihtlabane meisterpetis. Ajapikku ta muidugi mõistis, et ta ei saa kunagi sama osavaks nagu Las Vegase unustamatu krupjee Tiffany Case, aga Bond teadis, et mõne partii jagu suudab ta illusiooni säilitada. Näiteks sai ta kohe aru, kas kaartide jagaja on mängu „ette valmistanud“ või mitte.

Kaua aega hiljem, kui James asus rünnakule Sir Hugo Draxi vastu ning sai ülesandeks võita teda bridžis, märkas 007 päris kiiresti „särajat“, mida vastane kasutas ühes saalis Bladesis, ülimalt valitud seltskonna klubis, kus käisid M ja enamik kuningriigi tähtsaid ninasid. Klubisse kuulus ka pühendunud bridžimängija Auric Goldfinger. Bond mõistis, et Drax petab ainult kaarte jagades ehk üks kord iga nelja ringi kohta. Peeglina kasutas ta enda ette pandud hõbedast portsigari. Kallutades käsi teatud suunas, sai ta kõike salaja näha. Siis piisas vaid tavalisest rohkem lobisemisest, et tähelepanu kõrvale juhtida, ja ülejäänud töö tegi ära mälu. Meisterlik manööver. Bond avaldas tema saladuse M-ile ja Bladesi juhatajale Basildonile. Kas Draxi võtted pidid saama esimeseks tuvastatud petmisjuhtumiks pärast Esimest maailmasõda? Kas Basildon suudab klubist välja heita kuninganna poolt rüütliks löödud neljakümnendates

eluaastates multimiljonäri, ilma et tekiks oht, et lõpetatakse kuningriigi jaoks ülioluline kosmoseprogramm Moonraker? Bondile tuli pähe lihtne, aga geniaalne mõte: Drax tuleb püüda tema enda lõksu, talle tuleb anda diskreetselt mõista, et ta on paljastatud, mis laseks süüdlasel oma mainet hoida ja eelkõige teha lõpp ta tsirkusele.

Bladesi bridžilauas on panused tavapäraselt kõrged: 100 punkti oli 50 naela, lisaks 500 naela käsi. Selliste summadega võivad asjad kiiresti hapuks minna. Bond teadis, et ta peab laskma Draxil alguses võita, et usaldust äratada ja et hilisem hoop oleks veelgi valusam. Bond pidi jätma mulje, nagu ei teaks ta oma vastase kelmusest midagi.

„Kuidas on, härra Bond, kas tõstaksime panuseid?“

Draxi arrogants tegi Bondile nalja ja samal ajal ärritas kõvasti. Varsti paneb ta Draxil suu lukku! Bond aga mängis tulega, sest summad olid suured, vähemasti tema kui lihtsa ametniku jaoks. Mis juhtub, kui ta kaotab? Kui ta jääb alla? Tal ei olnud üldse varuplaani. Viimases ringis nõustus Bond 15-15 jaotusega, mis oli ühtaegu jahmatav ja enneolematu: 100 punkti 150 naela ja 1500 naela käsi. Bond mäletab, et tundis peaaegu sadistlikku naudingut, nähes ihnet saaki hiilimas talle määratud peibutise poole. 007 oli tegelikult kaardid valikuliselt välja jaotanud. Ta oli mängu meelega nõnda ette valmistanud, et Draxil oleks uskumatult hea käsi, selline, mille puhul ei saa ettepanekust keelduda. Bond seadis üles lõksu, millesse Drax pidi pimesi sisse astuma. Kontra ja rekontra. Pinge oli haripunktis. Bondil olid aga käes veelgi paremad kaardid: suur slämm! Ta seljatas vastase.

Haavunud Drax oli lauast lahkumas, kui ütles kurjal pilgul selle õhtu võitjale: „Mina teie asemel kulutaksin selle raha kiiresti ära, *commander** Bond.“

007 võitis umbes 15 000 naela ehk 45 000 eurot! Kaartide jaotuse oli talle ette öelnud Ely Culbertson, Ameerika suur bridžiekspert 1930.–1940. aastatest. Bond hakkas unistama, mida selle summa eest saab: ta ostab lahtikäiva katusega Bentley, kolm teemandiga lipsunõela, rõivaid, laseb korteri üle värvida, tellib kastide viisi Taittinger'd ja ühe komplekti Henry Cottoni golfikeppe, ülejäänud aga paigutaks kulda, et seda mitte alkoholi ja naiste peale ära raisata.

Lõbusaid kelmusi ei korraldatud mitte ainult Londonis. Vegases, hasartmängude paradiisis, oli ta sel alal palju õppinud. Rääkinud kokku petis Shady Treega, võimsa rindkere, punaste juuste, portselansiniste silmade ja olematu kaelaga küürakaga, keda Bond oli kohanud House of Diamonds, mängis 007 viis korda järjest maksimumile, 1000 dollarile. Nagu võis oodata, võitis ta viis korda järjest. Ta pistis žetoonid taskusse ja võttis ohjad siis enda kätte. Shady Tree oli tal keelanud edasi mängida, sest see võis missiooni ohtu seada. James ei hoolinud sellest, läks ruttu ruletilaua äärde ning panustas 5000 dollarit punasele, teades rahuldustundega, et ta võidab. Bingo! „36, punane, paaris ja *passe*.“ Bond jätkas. 5000 dollarit mustale. Tulemus: „17, must, paaritu ja *manque*.“ Sel hetkel ilmus välja gangster Serafimo Spang, kes olevat olnud nii rikas, et lasknud oma Cadillacide esiklaasid oma silmanägemise järgi optikul

* Vastab kaptenleitnandi auastmele.

ära timmida! Enam polnud tal vaja kanda päikseprille. Peale selle räägiti, et ta on ostnud endale kummituslinna Spectreville, mis kuulub vesternite aega. Ta oli lasknud seal kõik vanamoodi ära restaureerida: laudadest kõnriteed, *saloon*, hotell, raudteejaam. Spang majutas seal oma mehi. Mõeldud oli viimselegi üksikasjale. Seal võis näha Stutzi torpeedo tüüpi autot 1920. aastast, pianoolat, akaatsiapuidust baariletti säravate vasknõudega ja isegi suurejoonelist 1870. aasta auruvedurit raske kella, vasest käsipuu, kupli, silinderkatla, pörkeraua ja musta tendriga, unustamata väärispuidust seintega pulmanvagunit. Oma viimaseks käiguks panustas Bond 5000 dollarit punasele. Liiga riskantne? Tema arvates mitte. Ta oli endas kindel. Tulemus? „5, punane, paaritu ja *manque*.“ Tehtud. Bond korjas panused kokku ning lahkus lauast, lausudes krupjeele külmalt: „Täna mängu eest!“

Pärast seda läks ta ruttu žetoone rahaks vahetama. 20 000 dollarit. 3000 dollarit pani Bond ümbrikusse ning saatis selle Universal Exportile ehk MI6 peakorterrisse Londonis Regent's Parkis. Siis naasis ta oma hotelituppa, tundes rahuldust täidetud ülesandest. Igatahes vastupidi turistidele, kes sõitsid Vegasest koju laostunult, oli tema leidnud Nevadas viisi rikkaks saada. Oleks ta sellest aga kellelegi rääkinud, ei oleks teda kindlasti usutud. Oleks arvatud, et ta uhkeldab niisama.

Kui Bondi tabab selline ebaõnn, et tal on mitu head õhtut järjest, unustab ta igasuguse ettevaatuse. Sest temagi hakkab lõpuks kaotama nagu paraku kõik teisedki. See on ebameeldiv tunne, aga sellest tuleb üle saada. Ühel õhtul asus ta „nagu idioot“ Park Lane'il mängima, joonud enne seda tublisti alkoholi. Tulemus?

Mängu lõpuks kaotas ta 100 naela ehk umbes 300 dollarit. Tema jaoks oli see korralik summa, kuigi asi polnud veel traagiline.

Kõik maailma kasiinod on küll natuke ühtemoodi, aga Bond tunneb nõrkust neist mõne üksiku vastu. Nassau kasiino Bahama saartel äratav temas omamoodi nostalgiat. Või pigem värvikaid mälestusi. Just seal, kummalisel kombel ainsas Suurbritannia territooriumil* tegutsemisloa saanud kasiinos, oli ta pidanud žetoonidega duelli, mida ta mõnikord meenutas, huulil kibe naeratus.

Nassaus mängiti tol ajal ruletti (kusjuures seal oli ühe asemel kaks nulli), Blackjacki (kasiino võttis 6–7%) ja *chemin de fer*'i (mis tõi sisse 5%). Mängimise vahepeal sai seal õhtust süüa ja tantsida mõne Lõuna-Ameerika trio muusika saatel. Bond jälitas ühte meest, Emilio Largot, keda kahtlustati kuulumises Spectre'isse, üli-võimsasse kuritegelikku organisatsiooni, millel olid pikad kombitsad ja millega 007 oli varemgi silmitsi seisnud. Largol oli Nassaus suurejooneline Palmyra-nimeline villa. Ta käis kasiinos sageli lõõgastumas, tundis end seal omas elemendis. Tol õhtul leidis Bond Largo bakaraalauast. Tema taga istus viksilt väga võluv noor naine Domino. Bond märkas, et itaallane panustab järgemööda kogu pangale. Largo võitis sama korrapäraselt, nagu Rolex näitas aega ta randmel. Tal vedas häbematul kombel, see oli peaaegu kahtlane. Largo näis olevat kogu vaatemängu ainus näitleja. Publik, kes teda vaatas, aplodeeris ta käikude peale ning arvutas kokku ta võite.

* Need Kariibi mere saared said iseseisvaks alles 1973. aasta juulis.

Ta oli kahtlemata kohalik favoriit. Oli näha, et ta tundis sisimas võidurõõmu, olles meelitatud, et on pälvinud kohalolijate soosingu. Naine tema kõrval näis aga sünge, justnagu murelik. Vastukaaluks mornile ilmele kandis ta imelist kandilise dekolteega musta kleiti, mida ehtis peene keti küljes rippuv suur teemant.

Bondil oli taskus vaid 1000 dollarit. Pank oli 800 dollarit. Ta tahtis saatust proovile panna, kuigi statistika oli tol hetkel tema vastu, ja meenutas oma lemmikjuhtmotiivi: „Õnn on lind, kes ootab linnupüüdjat“. Teisisõnu teadis ta, et kui anda õnnele võimalus, saab temast sulle vankumatu liitlane. Esimesel käigul sai ta ruutu üheksa. Seetõttu palus ta veel teise kaardi: poti kümme. Bondi ootas võit, kui just Largo ei saa kahe kaardiga kokku üheksat. Largo tõi kuuldavale võltsi naeru – Bond kuuleb selle kaja tänini! Largo käis välja ärtu kaheksa ja risti kuninga. Kaotus! Kõigest ühe punktiga. Largo näitas, et oskab kaotada, ja ütles kõigile kohalolijatele: „Mis ma ütlesin? Inglise tõmbavad kaardikingast, mida iganes soovivad!“

Bond kogus oma žetoonid kokku ja pani need enda ette kuhja. Largo, kes ühines teise mängijaga, kellegi mister Snow'ga, tegi kohe ettepaneku Bondi vastu kogu pangaga panustada. Largo ja Snow panustasid kumbki 400-ga. Bond võitis jälle, kuuega viie vastu. Taas kord võit ühe väikese punktiga. Largo loobus ja tõmbus eemale, aga naeris sunnitult. Bond naeratas sisimas. Ta tundis, et vastane on haavunud, lausa solvunud. Panga peale jäi mängima vaid Snow. Bond loobus, öeldes rahulikult: „*La main passe.*“ Largo sai taas pankuriks ning lisas mängu veel 1600 dollarit. Selle peale ütles Bond

teiste provotseerimiseks ja enda lõbustamiseks nüüd omakorda „*Banco*“. Ta mängis iseenda panga vastu! Bond tahtis Largole näidata, et suudab teda iga kell võita. Saatanlik samm. Bond läks psühholoogilise eelise kasutamiseга lausa niikaugele, et püüdis vastast haavata. Ta lausus muretul häälel: „Kui ma laua äärde tulin, nägin kummitust*.“

Largo läks pingesse ja ta nägu tõmbles korraks.

„Tõesti?“

„Lüüasaamise kummitust,“ jätkas Bond ühe hooga.

Lauas istujad olid haaratud kahe mehe mõrumagusasse vestlusse. See kruvis pinget veelgi üles. Naljad said läbi. Largo püüdis näidata oma üleolekut, tehes käega kurja silma märgi nagu mafiooso. Bond ei lasknud end rivist välja lüüa: „Teie kummitus minu kummituse vastu.“

Largo enesekindlus lõi uuesti vankuma.

Bondil oli käes risti kümme ja ärtu viis. See tegi kokku viis. Otsustamiskoht. Võtta lisakaart või mitte? Igavene küsimus niisuguses olukorras. Bond teeskles enesekindlust ning teatas: „*Servi*,“ näitamata oma kahte kaarti. Largo heitis oma kaardid lauale, nii et need olid näha: tal oli ka kokku viis. Ta võis uue kaardi tõmmata. Seda ta tegigi. Tõmbas risti üheksa. Kokku oli tal nüüd neli. Bond oli jälle võitnud. Ta tellis heldelt kaaviari (kuninglikku beluugat) ja šampanjat (pudeli roosat Clicquot'd) kolmele, paludes ka Dominol nendega ühineda. Lauast lahkudes, halastamatu naeratus huulil, ütles Bond nagu möödaminnes: „Töötajatele!“

* Pr ja ingl *spectre*. Tõlkimatu sõnamäng, vihjega samanimelisele organisatsioonile. (*Tlk*)

Õnn ilmutas end Bondi spioonielus tihti mujalgi kui mängulauas. Kui teda tabas Scaramanga palgamõrtsuka kuul, jäid puutumata kõik ta siseorganid. Neerud olid terved. Bond pääses imekombel. Ta pidanuks surema mürgistusse, sest kuul oli kaetud maomürgiga. See oleks hobusegi tapnud! Üks kohalik, kes tundis sümptomid ära, andis talle kohe vastumürki. Sama asi oli juhtunud paar aastat varemgi. Kui Bond oli Ritzi hotellitoas võidelnud Rosa Klebbiga, päästis ta elu René Mathis. Smerši vanemohvitseri kinga mürginõela torge pidanuks Bondilt elu võtma, aga prantslasest sõber lasi ta kohe haiglasse viia.

New Yorgis oli Bond pääsenud hotellituppa jätetud pakipommist. Royale-les-Eaux's pääses ta pommist, mis oli tema jaoks mõeldud. Ta oli pääsenud piinarikkast surmast, kui oli viskunud kasiinos tooliga selili just siis, kui tapja asus vajutama päästikut relval, mis oli sihitud ta neerudele. 45-kaliibrilise kuuli ots lõhenes ristina. Mahajäetud villas, kus teda piinas Le Chiffre, pääses ta tänu Smerši mehe saabumisele. Kummalisel kombel Bondi ei tapetud, mida pidanuks tegema, sest ta oli luusinud Le Chiffre'i läheduses, keda peeti siis reeturiks. Õnn saatis teda Jamaicalgi, kui Bond märkas, et krabid ei olnud Honeyt ei ära söönud ega isegi mitte puudutanud, kuigi too lebas kinniseotult ja alasti maas. Neiu oli koidikul suutnud koidikutest vabaneda. Dr No ei teadnud, et Crab Key mustad krabid eelistavad inimlihale taimi ja vetikaid.

Hiljuti oli Bond hakanud pokkerit mängima, täpsemini selle populaarseimat versiooni, Texas *hold 'em*'i.

See lapsik mäng, milles on määrav roll blufil, ei ole Bondile sugugi vastumeelt. Bond on Etoni noorpõlveaastast peale oma *poker face*'i täiustanud. Ta on alati osanud suurepäraselt oma tundeid varjata, närvilisust ohjeldada. Ajapikku õppis ta sellega mängima, et petta rivaale, kes püüavad märgata vastaste mitteverbaalseid signaale: ühe õhtu sõpradele tuleb poetada vahel valevihjeid ning teeselda innukust või enesekindlust, samal ajal liialdamata. See lausa vaimustab!

Kuigi see ei olnud tõenäoline, oli Jamesil juba käes mastirida, iga tavalise pokkerimängija unistus. Tal on hästi meeles, et see oli risti: neli, viis, kuus, seitse ja kaheksa, kusjuures viis ja seitse olid talle jagatud ning kuue ja kaheksa oli ta saanud flopist. Nelja oli ta saanud alles neljanda flopikaardina. Ta võis rahulikult valmistuda kaartide väljakäimiseks pärast viiendat ehk viimast flopikaarti, mida asjatundjad kutsuvad *river*'iks. Tema kaks viimast vastast, kes said samuti head viimased flopikaardid, olid pettunult alla andnud, kui nägid, et ühe maja kolme kaheksa ja ässadega ning teise maja kolme ässa ja kuutega tehti pihuks ja põrmuks korraga välja ilmunud käega, mis oli peaaegu uskumatu. Kolmanda vastase tegi ta pihuks ja põrmuks sama masti kaardiga. Mastirea peale, mida mõnel ei õnnestu käes hoida pärast nelja- või viitkümmend aastat mängimistki, sai Bond aru, et õnn on nüüd selgelt tema poolel, kuigi lõppude lõpuks võis see olla ka vaid õiglane hüvitis aastate jooksul kogetud kannatuste eest.

Tegelikult ei ole ükski missioonil olev agent halvimaks päriselt valmis. Sarnaselt kõigi teistega ei osanud ka James Bond ette kujutada, et see töö võib nii raske

olla. Ja armidega kaetud keha, mida ta riietudes näeb igal hommikul peeglist, ei luba tal kunagi unustada selle ameti karmi tegelikkust. 00-kood on väga raske koorem kanda, kuigi vaenlased välismaal ja rivaalid salateenistuses kadestavad teda selle pärast!

Sitke mehena on ta õppinud hoope saama nagu kogenud poksija. Väga sageli pigistab ta hambad risti. Tegutsemishoos suudab ta alla suruda põletava valu oma paremas õlalihases, mida on tabanud kuul. Isegi kommunistid kirjutasid tema kohta koostatud toimikus, et ta „on sitke võitluses ja talub valu“*. Haruldane kompliment lääne agendile, kes pidanuks kõigi eelduste järgi olema „dekadentlik“.

Piinamine on osa ta elust. Bond teab, et valu kõver on paraboolne: alguses on see kõige hullem, siis taandub see pisut ja viimaks tõuseb peadpöörivaks kannatuseks, kuni närvid ei pea enam vastu, viies teadvusekaotuse ja hiljem surmani. Kohutav piin, mida Bond pidi taluma oma esimesel missioonil, lõi ta mõneks ajaks rivist välja. Le Chiffre piinas teda toolil, mille põhjas oli auk. See oli kohutav! Kui ta istus alasti sellisel toolil, jäid ta genitaalid tolle jõhkardi piiritu sadismi meelevalda. Le Chiffre võttis painutatud roost vaibaklopitsa ning asus Bondi kõige tundlikuma ihupiirkonna kallale. Valu oli väljakannatamatu. Bondile jääb eluks ajaks meelde tollane soov olematusse kaduda. Kas valu kõrghetkel üldse saab kogeda masohhistlikku tungi, nagu olid talle rääkinud kolleegid, keda sakslased ja jaapanlased olid sõja ajal piinanud? Kas sellises äärmuses on ekstaas võimalik? Mõni

* R. Relde tõlge. (*Tlk*)

aasta hiljem tuletas Blofeld talle meelde, et üle teatud piiri ei talu valu mitte keegi.

Krampide käes karjudes oli Bond Le Chiffre'i käe all mitu korda peaaegu minestanud. Bondi mehisus kahanes. Ta oli mõelnud, et kui ta jääb ellu, kas siis temast ongi pärast niisugust katsumust üldse veel meest. Kas ta ei jää lõplikult impotendiks? Le Chiffre teeskles ükskõiksust. Ta oli oma saaki julmalt kurnanud, lasknud tollel vajuda poolteadvusetusse. Nähes, et viimne tund on käes, mõtles agent James Bond vaid üht: võita piisavalt aega, et ta piinaja kinni võetaks, pidada vastu, et eneseohverdus ei oleks asjatu. Talle näis, et piinamine oli kestnud tund aega. Arst väitis, et harva on nähtud meest, kes sellisele töötlemisele nii kaua vastu peaks.

Bondil kulus taastumiseks kaks päeva. Ta ärkas rahu-likult ühes Royale-les-Eaux' kliinikus. Voodipeatsis oli Londonist saadetud õde. Raviarsti oli kohale saatnud 2. büroo. Trauma tõttu endiselt vaevlev ja kurnatud Bond kavatses pärast Londonisse tagasiminekut ameti maha panna. Aga ta ei teinud seda. Voodis lebedes ei saanud ta ühtegi kehaosa liigutada. Ta oli randmetest ja pahkludest kinni seotud. Ta vaagnat ja jalgu kattis valge side. Ta paremale käele oli pistodaga kirjutatud kirillit-sas III, lühend sõnadest *Smert Špionam*, mis tähendab vene keeles „surm spioonidele“. Seda oli teinud Smerši tapja, kes oli külmavereliselt hukanud Le Chiffre'i. Too oli neile maksuma läinud hulga raha, aga polnud oma tööga toime tulnud. Nõnda kandis Bond oma ihul paljastatud spiooni märki, kuni see kaeti kinni siirdatud nahatükiga, mis võeti ta õlavarrelt.

Aastate jooksul pidi ta oma kehaga maksuma kõrget hinda kõigi väga riskantsete missioonide eest, mis talle